

Representantskapsmøte 2026

Sak 3 – Valgprogram 2027-2031

I 2027 går Trøndelag SV til valg på et nytt arbeidsprogram for perioden 2027–2031. På de neste sidene finner du programkomiteens første utkast, som representantskapet nå skal diskutere. Både prioriteringer, innhold og formuleringer kan endres før programmet vedtas endelig på fylkesårsmøtet 13.–14. februar 2027.

Programmet løfter fram to hovedoppgaver over alt annet: en videregående skole der alle mestrer og fullfører, og et kollektivtilbud og veinett som er bærebjelken i hverdagen, samtidig som vi kutter utslipp og utgifter.

På møtet legger leder for programkomiteen, Rakel Trondal, fram utkastet hvor hun orienterer om hovedlinjene i innholdet og sier kort om komiteens arbeid og prosessen videre. Deretter deler vi møtet i fire grupper. I hver gruppe har et medlem av programkomiteen ansvar for å lede gruppearbeidet og notere innspillene som kommer underveis:

Gruppe 1 (Sten Åge Bøe): kapittel 1 og 4

Gruppe 2 (Jenny Nordaune): kapittel 3 og 7

Gruppe 3 (Gjermund Eggen): kapittel 5, 9, 10 og 11

Gruppe 4 (Rakel Trondal): kapittel 2, 6 og 8

Vi ønsker at lokallag som stiller med flere delegater fordeler dem på ulike grupper slik at lokallaget får gitt innspill til flest mulig deler av programmet.

Målet med gruppearbeidet er gode diskusjoner og innspill som komiteen tar med seg videre i arbeidet med å ferdigstille programmet. Les gjerne kapitlene på forhånd og tenk gjennom: Er det noe du er uenig i eller som bør fjernes? Er det noe som mangler? Er de to hovedoppgavene riktig å prioritere?

Dette er en diskusjonssak, og det legges ikke opp til vedtak.

Trøndelag SV

Valgprogram 2027-2031

Programkomiteens 1. utkast

Trøndelag skal være et fylke der ungdom lykkes, lokalsamfunn blomstrer og verdiene vi skaper sammen kommer alle til gode. Fylkeskommunens aller viktigste ansvar er menneskene som bor her, og vi ivaretar dette ved å drive en sterk videregående skole, sikre trygge veier og et rimelig kollektivtilbud, ta vare på tannhelsen og naturen vår, og tilby innbyggerne et rikt kulturliv.

Noe av det viktigste vi gjør som samfunn, er å gi barn og unge en trygg oppvekst, god utdanning og tro på fremtiden. En sterk offentlig videregående skole er derfor selve grunnmuren i Trøndelags framtid. Vi trenger flere fagarbeidere i helsevesenet, byggebransjen, industrien og matproduksjonen for å lykkes med den grønne omstillingen og sikre beredskapen. For SV handler skolepolitikk om hele mennesket: Ungdom i Trøndelag har rett til kvalifiserte lærere, et trygt læringsmiljø med sterk sosialfaglig oppfølging, og garanti for læreplass nært der de bor.

Samtidig er Trøndelag et fylke med enorme naturressurser, rik matjord og stor fornybar kraftproduksjon. Men altfor ofte ser vi at fellesskapets verdier samles på få hender eller ledes ut av landsdelen i stedet for å styrke lokalsamfunnene der de skapes. SV vil ta den politiske styringen tilbake. Vår fornybare kraft og natur skal ikke brukes til kortsiktig profitt, men brukes som en motor for lokal verdiskaping, trygge arbeidsplasser og kutt i utslipp.

For Trøndelag SV i perioden 2027–2031 setter vi to hovedoppgaver over alt annet:

1. **En videregående skole der alle mestrer og fullfører:** Vi vil ha en skole som ser den enkelte eleven. SV vil gjeninnføre nærskoleprinsippet, fjerne den rigide fraværsgrensen til fordel for god oppfølging, øke antallet miljøarbeidere og helsesykepleiere, og garantere at alle som går yrkesfag får en fullverdig læreplass eller praksis.
2. **Et kollektivtilbud og veinett som bærebjelken i hverdagen, samtidig som vi kutter utslipp og utgifter:** Vi vil bygge et robust, hyppig og offentlig drevet kollektivtilbud i hele fylket. SV vil gjøre det enklere, billigere og forutsigbart å reise med buss, båt og tog, og prioriterer rassikring, flomsikring og trygge hverdagsveier.

Vårt løfte til deg er tydelig: Vi skal redusere de sosiale og geografiske forskjellene i Trøndelag, ta vare på matjorda og naturen vår, og skape en bedre skolehverdag for ungdommen vår.

1. Utdanning og kompetanse

1.1 En sterk offentlig videregående skole

Videregående opplæring er en av fylkeskommunens viktigste oppgaver. Etter år med kutt vil SV prioritere nok ressurser til at skolene kan gi elevene god undervisning og oppfølging. Målet er at flere skal fullføre videregående opplæring og komme videre til lære, arbeid eller høyere utdanning. Vi ønsker at tilbudet i de videregående skolene i fylket utfyller hverandre best mulig, og at elevene har mulighet til å velge mellom flest mulig studieprogram innad i hver region.

SV har tillit til lærerprofesjonen. Lærerne skal ha faglig og pedagogisk handlingsrom og ikke detaljstyres fra politisk nivå. God undervisning krever kompetente faglærere og nok ansatte. med sosialfaglig kompetanse til å følge opp elevene både faglig og sosialt.

I dag faller alt for ofte ordinær undervisning og spesielt tilrettelagt undervisning bort ved fravær fordi det ikke settes inn vikar enten fordi vikar mangler eller fordi skolen må spare penger. Dette fører til at elevene mister viktig undervisning, hardest rammes de som allerede sliter i faget.

Derfor vil SV:

- Gjeninnføre nærskoleprinsippet.
- Si nei til nedleggelse av musikk-, dans- og dramalinjer i Trøndelag
- Utvikle tilbudsstrukturen på de videregående skolene slik at skolene får robuste tilbud.
- Si nei til at flere private videregående skoler i Trøndelag
- Si nei til at de eksisterende private skolene får utvidet sine tilbud på bekostning av det offentlige tilbudet.
- Kreve at det settes inn vikar ved fravær.
- Kreve bedre rapportering og dokumentering av bortfall av undervisning og individuelt tilrettelagt undervisning på grunn av manglende vikar ved fravær
- Sikre midler til fornyelse av fysiske lærebøker.
- Jobbe mot nasjonalt nivå for at utstyrsstipendene i videregående skole økes og faktisk dekker utgiftene elevene har på nødvendig utstyr på de ulike utdanningsprogrammene
- at nettskole kun skal være et supplement til normal undervisning i enkeltfag som skolene ikke kan tilby og ikke en erstatning for ordinær elevplass på en videregående skole.
- Sikre at skolens digitale verktøy er reklamefrie og ivaretar elevenes personvernsopplysninger.
- Sikre gode planer og god kompetanse og bevisst bruk hos både lærere og elever, av KI i de videregående skolene

- 76 • Kreve at fullføringsreformen fullfinansieres fra sentralt hold.
- 77 • Kreve at tilskudd til den videregående skolen fra nasjonalt hold regnes ut
- 78 fra tilbudet på skolene(tilbudssatser) og ikke antall elever(elevsatser) for å
- 79 sikre et godt videregående tilbud i hele Trøndelag selv om elevtallet går
- 80 ned.
- 81 • Realisere byggingen av ny Olav Duun videregående skole på Høknes
- 82 tilpasset fremtidens behov i Namdalen, så raskt som mulig.
- 83 • Avslutte prøveordning med anonym retting av prøver i videregående.

84 **1.2 Flere skal fullføre**

85 Færre ungdommer i deler av Trøndelag vil utfordre dagens skolestruktur. SV vil
86 prioritere et bredt VG1-tilbud nær der elevene bor, samtidig som VG2-tilbud i større
87 grad kan organiseres regionalt for å sikre robuste fagmiljøer, fulle klasser og gode
88 tilbud.

89

90 Samtidig som skoler i distriktet vil oppleve elevnedgang, opplever skolene i
91 Trondheimsregionen overfylte klasserom. Fulle klasser er billigere, likevel bør
92 maksimum klassestørrelse senkes for å sikre at læreren har tid til å se og følge opp
93 den enkelte elev.

94

95 **Derfor vil SV:**

- 96 • Kreve at det settes en maksgrense på elever i en klasse på 15 elever på
- 97 yrkesfag og 25 elever i studiespesialiserende klasser.
- 98 • fjerne dagens fraværsgrense og sikre at elever med høyt fravær får den
- 99 oppfølgingen og tilretteleggingen de trenger for å fullføre videregående
- 100 • styrke oppfølgingstjenesten slik at de kan drive oppsøkende virksomhet og
- 101 finne gode tiltak i møte med den enkelte elev.
- 102 • Øke antallet ansatte med sosialfaglig kompetanse i den videregående
- 103 skolen

104 **1.3 En skole for både trivsel og læring**

105 Trivsel og læring henger tett sammen. SV vil jobbe for at de videregående skolene i
106 Trøndelag skal oppleves som trygge og inkluderende for alle elever. Alle elever skal
107 føle at de blir sett og respektert.

108

109 **Derfor vil SV:**

- 110 • Legge til rette for at skolen kan ha mer praktisk undervisning.
- 111 • sikre gode rådgivningstjenester for elevene
- 112 • kreve at alle skoler er universelt utformet
- 113 • jobbe for at alle videregående skoler har kantiner der alle elever føler seg
- 114 velkommen
- 115 • Utrede etablering av hybelhus med akseptable leiepriser på/i nærheten av
- 116 videregående skoler med mange hybelelever
- 117 • Sette av midler slik at alle skoler kan ha ukentlige treff med gratis middag
- 118 og sosiale aktiviteter for sine hybelboere

- 119 • Sette av midler til trygge og inkluderende russearrangement.
- 120 • At fylkeskommunen skal ha en handlingsplan mot rasisme, mobbing og
- 121 seksuell trakassering og for inkludering av skeive på de videregående
- 122 skolene.
- 123 • At alle skoler skal ha skolebibliotek
- 124 • Sørge for at elever og ansatte i videregående skole møter skolebygg
- 125 som fremmer helse, trivsel, læring og fullføring.
- 126 • Forby KI-briller i videregående.
- 127 • Innføre gratis skolefrokost.

128 **1.4 Yrkesfag og arbeidsliv**

129 I årene som kommer vil Trøndelag trenge mange flere fagarbeidere. Behovet for
 130 helsefagarbeidere, bygg- og anleggsarbeidere, bussjåfører og elektrikere vil være
 131 stort.

132 Det er derfor viktig at alle elever som begynner på yrkesfag trives og gjennomfører
 133 og får seg lærlingeplass. Selv om elevtallet i videregående skole går ned i årene
 134 som kommer, må vi derfor likevel sikre et godt og bredt yrkesfaglig tilbud i
 135 Trøndelag.

136 **Derfor vil SV:**

- 137 • kreve at elever som ikke får læreplass, får et fullverdig praksistilbud
- 138 gjennom VG3
- 139 • gradvis trappe ned antall plasser på påbygging til generell
- 140 studiespesialisering for å få flere elever ut i lære og å ta fagbrev
- 141 • planlegge for at flest mulig elever skal ha et bredest mulig VG1-tilbud nær
- 142 eget bosted
- 143 • jobbe for et godt VG2-tilbud regionalt og sikre god oppfylling av klassene
- 144 på ulike tilbud
- 145 • sikre at lærerne får tilstrekkelig tid til å følge opp elever som er utplassert i
- 146 bedrift i faget yrkesfaglig fordypning.
- 147 • Legge til rette for tettere samarbeid med næringslivet og kommunene.
- 148 • Videreutvikle de fylkeskommunale naturbruksskolene.

149 **1.5 Høyere yrkesfaglig utdanning**

150 Fagarbeiderne spiller en viktig rolle for innovasjonen i norsk arbeidsliv og det grønne
 151 skiftet.

152 SV vil bygge ut fagskoleutdanningene, både i bredden og dybden, for å styrke
 153 yrkesveien fra videregående utdanning til høyere yrkesfaglig utdanning. Men det må
 154 skje på en slik måte at det styrker egenarten og den erfaringsbaserte utdanningen
 155 som kjennetegner fagskolene.

156 **Derfor vil SV:**

- 157 • Øke antall studieplasser på fagskolene for å imøtekomme det grønne
- 158 skiftet og bemanningsbehovet i helsesektoren.
- 159 • Styrke kvaliteten og sikre en mer forutsigbar finansiering.
- 160
- 161

2. Et inkluderende Trøndelag

Rasisme og diskriminering er skadelig og gjennomsyrrer hele samfunnet. Vårt mål er et samfunn der alle har like muligheter, uavhengig av hvem man er.

Ingen skal føle seg truet eller utsatt på grunn av sin legning eller kjønnsidentitet. SV skal føre en aktiv politikk for å sørge for at alle kan leve et fritt liv og være trygge i egen identitet og legning.

Utdanning og formell kompetanse er nøkkelen til vellykket integrering, varig arbeid og mindre forskjeller. SV vil fortsette og styrke fylkeskommunens arbeid for at en større andel av minoritetsspråklige fullfører utdanning og kommer seg i arbeid. Frivilligheten er avgjørende for å sikre et godt integreringsarbeid.

Derfor vil SV:

- jobbe for at fylkeskommunen har arbeidsbygg og IKT-systemer som er universelt utformet.
- gjennomføre kompetansehevende tiltak ut mot de offentlige videregående skolene og Trondheim Voksenopplæringscenter (TROVO) knyttet til forebygging av negativ sosial kontroll og rasisme
- at fylkeskommunen får en egen mangfoldsplan for å blant annet styrke den flerkulturelle kompetansen i fylkeskommunen.
- Etablere en årlig integreringskonferanse for kommunene og frivilligheten.
- Gå i dialog med aktive innvandrersorganisasjoner i Trøndelag om hverdagsintegrering og inkludering av innvandrere.

2.1 Et inkluderende arbeidsliv:

I et rettferdig og demokratisk samfunn har alle like muligheter og rettigheter til å leve frie og selvstendige liv. Å bygge et samfunn for alle handler om likestilling og menneskerettigheter. Funksjonshemming oppstår først og fremst gjennom samfunnsskapte barrierer. SV sin politikk skal bygge ned slike funksjonshemmende barrierer. SV vil ha et inkluderende arbeidsliv og sikre at alle får den tilrettelegging, bistand, hjelpemidler og oppfølging de trenger for å leve liv i tråd med egne ønsker og verdier.

Derfor vil SV:

- Legge opp til raskere og mer fleksibel realkompetansevurdering for innvandrere med medbrakt kompetanse.
- Styrke tilbudet om fagbrev på jobb og modulstrukturert opplæring for voksne minoritetsspråklige.
- Forsterke fylkets karrieresentre for å sikre målrettet kvalifisering mot regionens kompetansebehov.
- Videreføre og styrke samhandlingen med NAV om kvalifisering til arbeidslivet i Trøndelag

- sikre at fylkeskommunen har en rekrutteringsstrategi for mennesker med funksjonsnedsettelse eller hull i CV-en.

3. Kollektivtilbud og samferdsel

3.1 Kollektivtilbud

SV vil gjøre det enkelt og rimelig å reise kollektivt i hele Trøndelag. Tilbudet må tilpasses ulike behov: flere avganger og lavere priser der mange reiser, bedre buss- og bestillingstransport der avstandene er større. Økte kostnader i kollektivtransporten skal ikke føre til et dårligere tilbud eller dyrere billetter, SV vil kreve at staten kompenserer for dette. Kollektivtransport er et offentlig ansvar og SV vil ta tilbake driften i offentlig regi, for å sikre at tilbudet utvikles etter innbyggernes behov og de ansatte sikres gode lønns- og arbeidsvilkår.

Derfor vil SV:

- Styrke kollektivtilbudet med flere avganger, særlig på kvelder og i helger, og lavere billettpriser.
- Gjeninnføre barnebillett frem til fylte 19 år og tretimers enkeltbillett utenom rushtid.
- Videreutvikle bestillingstransporten i distriktene og gjøre ordninger som «Hjem for en 50-lapp» enklere og mer fleksible.
- Ta kollektivtransporten tilbake i offentlig regi og avvikle anbudsregimet.
- Arbeide for kvartersfrekvens, dobbeltspor og elektrifisering av Trønderbanen, og lavere priser på tog.
- Sikre en regulert drosjenæring med gode arbeidsvilkår og et pålitelig tilbud i hele fylket.
- Forbedre tilrettelagt skoleskyss og legge større vekt på kvalitet.
- Beholde muligheten til å kjøpe bussbillett om bord.
- Arbeide for gratis kollektivtransport for papirløse flyktninger.

3.2 Mobilitet i Miljøpakkeområdet

I Trondheimsområdet skal kollektivtransport, sykkel og gange ta en større del av reisene. Det krever et raskt og pålitelig kollektivtilbud, sammenhengende sykkelveger og arealbruk som ikke legger til rette for stadig mer biltrafikk. SV vil prioritere plass til mennesker, kollektivtransport og aktive reiser framfor nye store vegprosjekter.

Derfor vil SV:

- Bygge bybane som et supplement til buss, og planlegge for at dagens metrobusslinjer på sikt kan erstattes av bybane.
- Forlenge trikken til Trondheim S og Nyhavna.
- Prioritere kollektivtrafikken med egne kjørefelt og prioritet i kryss.
- Utvikle flere tverrgående kollektivruter mellom bydelene.
- Arbeide for kvartersfrekvens på tog mellom Melhus og Stjørdal, som et reelt pendler- og flyplasstilbud på bane.

- 244 • Innføre studentpris på enkeltbilletter.
- 245 • Fullføre hovedsykkelvegnettet og bygge et sammenhengende
- 246 sykkelvegnett i hele Miljøpakkeområdet.
- 247 • Si nei til utbygging av Johan Tillers vei og Byåstunnelen.
- 248 • Arbeide for at sentrale fylkesveger innenfor Trondheim kommune
- 249 overføres til kommunen, slik at de kan utvikles på byens premisser.
- 250 • Bygge og synliggjøre gode pendlerparkeringer ved innfartsårene til
- 251 Trondheim.

252 **3.3 Fylkesveger og samferdsel**

253 Folk i hele Trøndelag skal ha trygge og farbare veger. For SV handler god
 254 vegstandard om at vegen er bred nok, har gul midtstripe, er godt vedlikeholdt og
 255 trygg å kjøre på hele året. Vi vil prioritere å gjøre vegene vi allerede har tryggere
 256 med rassikring og oppgraderinger, framfor å bruke store summer på nye motorveger.

257 Gode fylkesveger er avgjørende for at folk skal kunne bo og arbeide i hele
 258 Trøndelag, og for at næringslivet skal få varer og folk fram. Samtidig skal barn og
 259 unge ha trygge skoleveger, og flere skal kunne gå og sykle i hverdagen.

260 **Derfor vil SV:**

- 261 • Prioritere trygge og farbare fylkesveger, med gul midtstripe, tilstrekkelig
- 262 vegbredde og god standard.
- 263 • Ta igjen vedlikeholdsetterslepet og prioritere rassikring og trafiksikkerhet.
- 264 • Prioritere trafiksikre skoleveger og gang- og sykkelveger, særlig ved
- 265 skoler og fritidsaktiviteter.
- 266 • Prioritere utbedring av eksisterende veger framfor nye, kostbare
- 267 motorvegprosjekter.
- 268 • Planlegge nye vegprosjekter med lavere hastighet og nøktern standard
- 269 der det gir mindre naturinngrep og lavere kostnader.
- 270 • Arbeide for en byvekstavtale på Innherred, med bedre kollektivtilbud og
- 271 mindre bilavhengighet.
- 272 • Jobbe for flere avganger og lavere billettpriser på hurtigbåtene gjennom
- 273 innspill til NTP.
- 274 • Stille krav om nullutslipp i nye anbud for buss, båt og ferge der teknologien
- 275 er tilgjengelig, og kreve statlig finansiering av merkostnadene.
- 276 • Redusere svevestøv og trafikkforurensning langs fylkesvegene, særlig ved
- 277 skoler, barnehager, boliger og helseinstitusjoner.
- 278 • Arbeide for å bevare og videreutvikle flyplassene i Namsos, Rørvik, Røros
- 279 og Ørland.

280 **4. Tannhelse**

281 Tennene er en del av kroppen, men i dag er det personlig økonomi og postnummer
 282 som avgjør om du har god tannhelse. Dette er et av de tydeligste eksemplene på
 283 forskjellene vi har i Norge i dag. Mens SV på Stortinget tar kampen for å gjøre all
 284 tannbehandling gratis, skal vi i Trøndelag bruke fylkeskommunens eierskap over de

285 offentlige tannklinikkene til å utjevne sosiale og geografiske forskjeller her i
286 Trøndelag.

287 I dag er det et akutt problem at distriktene mangler tannleger og faste tilbud, mens
288 private aktører klumper seg sammen i de store byene. For Trøndelag SV er den
289 offentlige tannhelsetjenesten avgjørende infrastruktur. Vi vil bygge ut kapasiteten i
290 fylket slik at alle innbyggere sikres et sterkt, desentralisert tilbud i nærheten av der
291 de bor.

292 **Derfor vil SV:**

- 293 • Fortsette tannhelsereformen og gjøre tannbehandling gratis for alle.
- 294 • Beholde og modernisere de offentlige tannklinikkene i fylket for å sikre alle
295 et godt tilbud i rimelig avstand fra hjemmet.
- 296 • Utrede mobile tannklinikker (tannhelsebusser) for å sikre jevnlig
297 behandlingstilbud i distrikter der det ikke er grunnlag for faste klinikker.
- 298 • Iverksette rekrutteringstiltak for å tiltrekke og beholde offentlige tannleger,
299 tannpleiere og tannhelsesekretærer i distriktskommunene.

300 **5. Beredskap**

301 Når krisen rammer, kjenner vi det i samfunnets bærebjelker. For Trøndelag
302 fylkeskommune handler ikke beredskap kun om militært forsvar, men om å holde
303 hjulene i gang med trygge veier under ekstremvær, vern av matjorda vår, og at
304 bussen går også når krisen er ute. Den viktigste beredskapen i fylkeskommunen er
305 derfor tilstrekkelig bemanning, kompetanse og robuste tjenester.

306 Et robust samfunn er også avhengig av sterke fellesskap, og disse må bygges i
307 hverdagen. Kulturtilbud og fellesarenaer som bibliotek er avgjørende når krisen
308 inntreffer og vi trenger at et samlet fellesskap bidrar. Derfor må vi legge til rette for
309 trygge og varme demokratiske arenaer hvor minoriteter og majoriteter samles.
310 Sammen med kunnskap om ytringsfrihet gir dette befolkningen motstandskraft mot
311 kriser forårsaket av ikke bare klima og naturkatastrofer, men også av andre aktører.

312 Ekstremvær, flom og skred rammer Trøndelag hardere for hvert år.
313 Fylkeskommunen må tilpasse egne bygg, veier og samfunnsfunksjoner slik at
314 lokalsamfunnene er trygge når vannmassene kommer.

315 **Derfor vil SV:**

- 316 • Ta initiativ til at fylkeskommunen tar en tydeligere regional lederrolle i
317 beredskapsarbeidet gjennom tettere samordning med kommunene og
318 nødetatene.
- 319 • Støtte de videregående skolenes initiativ til beredskapslære gjennom
320 beredskapsdag/uke.

- 321 • Styrke fylkeskommunens kunnskap om og motstand mot digitale innbrudd
- 322 og angrep.
- 323 • Verne trøndersk matjord, ved å bruke fylkets innsigelsesrett aktivt mot
- 324 omdisponering av dyrka og dyrkbar mark.
- 325 • Prioritere rassikring og flomsikring av fylkesveiene.
- 326 • Stille strenge krav til klimatilpasning, forsyningssikkerhet og lokal
- 327 produksjon ved alle fylkeskommunale innkjøp og byggeprosjekter.
- 328 • Utrede fylkeskommunale bygg som samlingsarenaer ved kriser, med
- 329 nødstrømsløsninger og videreutvikling av dagens satsing på solceller.
- 330 • Styrke de videregående skolene og fylkesbiblioteket som lokale arenaer
- 331 for fellesskap, kildekritikk og demokratisk meningsbrytning.
- 332 • Stille krav til klimatilpasning, lokal overvannshåndtering og
- 333 forsyningssikkerhet ved alle fylkeskommunale byggeprosjekter og
- 334 samferdselsinvesteringer.

335 **6. Kultur, idrett og folkehelse**

336 Kultur, idrett og frivillighet skaper fellesskap, tilhørighet og gode liv i hele Trøndelag.
 337 Alle skal ha mulighet til å delta, uavhengig av økonomi, funksjonsevne eller hvor i
 338 fylket de bor. SV vil sikre sterke kulturinstitusjoner, levende frivillighet og gode
 339 arenaer for aktivitet i hele fylket.

340 **6.1 Kultur**

341 Fri kunst og kultur er en forutsetning for et åpent og demokratisk samfunn. Kunst og
 342 kultur har verdi i seg selv, samtidig som kulturlivet skaper arbeidsplasser,
 343 møteplasser og levende lokalsamfunn. SV vil styrke det profesjonelle kulturlivet og
 344 sikre at kunstnere og kulturarbeidere har gode vilkår for å skape og formidle kunst i
 345 hele Trøndelag.

346 Kulturfrivilligheten er en viktig del av grunnmuren i kulturlivet. Korps, kor, teaterlag og
 347 andre frivillige kulturorganisasjoner skaper aktivitet, tilhørighet og møteplasser i hele
 348 fylket. SV vil gjøre det enklere å drive frivillig og sikre tilgang til egnede lokaler.

349 Bibliotekene er viktige arenaer for kunnskap, lesing, kultur og demokrati. Kulturarven
 350 vår skal også tas vare på og brukes. Trøndersk byggeskikk, kulturlandskap,
 351 kystkultur og samisk kulturarv forteller hvem vi er og hvor vi kommer fra.

352 **Derfor vil SV:**

- 353 • Styrke kulturinstitusjonene og fylkeskommunens støtteordninger for kunst,
- 354 kultur og frivillighet i hele Trøndelag.
- 355 • Gjøre fylkeskommunale skoler, haller og andre egnede lokaler tilgjengelige
- 356 for frivilligheten og idretten uten leiekostnader, med enkle
- 357 bookingsystemer og gode ordninger for sambruk.
- 358 • Videreutvikle Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken.
- 359 • Styrke fylkesmusikerordningen og ordningen for unge kunstnere.

- Sikre at frilansere og selvstendige kulturarbeidere får lønn og honorar i tråd med gjeldende tariffavtaler eller anbefalte satser når arrangementer mottar fylkeskommunal støtte.
- Styrke museene i Trøndelag, slik at de kan ta vare på samlingene og byggene sine, drive god formidling og løfte fram samisk kultur og nasjonale minoriteters historie.
- Etablere nytt museum for kunst og design på Leütenhaven.
- Utvikle fylkesbiblioteket og sikre gode, bemannede skolebibliotek med relevant kompetanse ved de videregående skolene.
- Arbeide for fast finansiering av FolkArkiv, som tar vare på og formidler folkemusikk og folkedans i hele Trøndelag.
- Ta vare på Trøndelags materielle og immaterielle kulturarv, og styrke arbeidet med å bevare kulturlandskap, trøndersk byggeskikk, samiske kulturminner og kyst- og fartøykultur.
- Styrke fylkeskommunens veiledning og støtte til kommuner, frivillige og eiere som tar vare på viktige kulturminner og kulturmiljøer.
- Sikre at fylkeskommunen ikke bruker kunst, bilder og musikk laget av KI, men av kunstnere og musikere.

6.2 Idrett og friluftsliv

Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv gir mestring, fellesskap og bedre helse. Ingen skal stenges ute fordi familien har dårlig råd, fordi de har en funksjonsnedsettelse eller fordi det mangler anlegg og tilbud der de bor. SV vil prioritere breddeidretten og legge til rette for at flere kan delta gjennom hele livet.

Derfor vil SV:

- Sikre gratis halleie i alle fylkeskommunale haller.
- Arbeide for at alle barn og unge skal ha mulighet til å delta i idrett og fritidsaktiviteter uavhengig av familiens økonomi.
- Sikre universelt utformede og inkluderende idretts-, fritids- og friluftsaarenaer.
- Styrke støtten til utlånsordninger for sports- og friluftsutstyr i kommunene.
- Bruke fylkeskommunens anlegg og uteområder mer aktivt til idrett og fysisk aktivitet utenom skoletiden.
- Prioritere anlegg som kommer breddeidretten og mange brukere til gode, og bidra til en god geografisk fordeling av idrettsanlegg i fylket.
- Arbeide for en regional ishall i Trondheim for blant annet skøyter, ishockey og kunstløp.
- Legge til rette for friluftsliv og lavterskel fysisk aktivitet i nærmiljøet.
- Sikre allmenn tilgang til fjell, fjord og sjø til utøvelse av jakt, fiske og friluftsliv.
- Bidra til livslang deltakelse i idretten.

6.3 Folkehelse

God helse skapes først og fremst der vi lever livene våre: på skolen og arbeidsplassen, i nærmiljøet og gjennom muligheten til å delta i fellesskapet. Helse er sosialt skjevt fordelt, og økonomiske og sosiale forskjeller gir også forskjeller i helse. SV vil derfor gjøre utjevning av sosiale helseforskjeller til et hovedmål for fylkeskommunens folkehelsearbeid.

Kultur, idrett, friluftsliv og frivillighet er viktige deler av folkehelsearbeidet. Å ha et fellesskap å høre til i, møte andre og kunne delta uavhengig av økonomi og bakgrunn er viktig både for fysisk og psykisk helse.

Derfor vil SV:

- Bruke fylkeskommunens ansvar for skole, samferdsel, regional utvikling, kultur og folkehelse til å utjevne sosiale helseforskjeller og skape helsefremmende lokalsamfunn i hele Trøndelag.
- Styrke det kunnskapsbaserte folkehelsearbeidet og samarbeidet med HUNT, kommunene, helsetjenestene, frivilligheten og andre kunnskapsmiljøer.
- Sørge for at luftkvalitet, inneklima, psykisk helse, ensomhet, tobakk og nikotin og sosial ulikhet inngår tydelig i det regionale folkehelsearbeidet.
- Arbeide for å redusere barrierer mot deltakelse og forebygge ensomhet, utenforskap, diskriminering og minoritetsstress.
- Gjøre fylkeskommunen til en tydelig pådriver for forebygging og tidlig innsats.
- Styrke arbeidet med merking av turstier og oppføring dagsturhytter.

7 Arbeidsgiverrollen og anbud

7.1 Fylkeskommunen som arbeidsgiver

Som en av Trøndelags største arbeidsgivere skal fylkeskommunen gå foran med et trygt, inkluderende og helsefremmende arbeidsmiljø. Gode tjenester forutsetter hele, faste stillinger, sterke fagmiljøer i egenregi og tillit mellom ansatte og ledelse.

Derfor vil SV:

- Sikre en heltidskultur med faste ansettelse og faglige utviklingsmuligheter i alle fylkeskommunale virksomheter.
- Redusere fylkeskommunens bruk av eksterne konsulenter til fordel for å bygge opp og beholde egen spisskompetanse.
- Sikre at arbeidsgiver tar et helhetlig ansvar ved vold og trusler mot ansatte, inkludert systematisk oppfølging etter alvorlige hendelser.

- 435 • Innføre som fast rutine at voldshendelser og alvorlige trusler mot ansatte
- 436 anmeldes av ledelsen.
- 437 • Styrke innsatsen mot seksuell trakassering og sikre en trygg avvikskultur
- 438 der ansatte fritt kan melde fra om kritikkverdige forhold.
- 439 • Styrke og videreutvikle tilskuddsordninger for sommerjobb til ungdom i
- 440 Trøndelag.
- 441 • Etablere et eget lønnet traineeprogram for nyutdannede fagarbeidere
- 442 innen tekniske fag, helse og administrasjon.
- 443 • Innføre en tillitsreform for å fjerne rapporteringskrav, skjemaer og
- 444 kontrollsystemer som stjeler tid.

445 **7.2 Anbudspolitik, seriøsitet og egenregi**

446 Trøndelag fylkeskommune er en stor innkjøper og skal bruke innkjøpsmakten til å
 447 bekjempe sosial dumping og bygge et seriøst, grønt næringsliv. Tjenester driftet i
 448 offentlig egenregi gir bedre styring, høyere beredskap og kortere vei mellom ansatte
 449 Trøndelag SV vil gjennomføre effektive tiltak for å komme svart arbeid og sosial
 450 dumping til livs.

451 Trøndelag SV vil kreve streng kontroll med leverandørselskaper og andre som
 452 utfører arbeid for fylkeskommunen, og styre unna useriøse aktører. Det kan ikke
 453 være kun prisen som avgjør om en aktør får tildelt prosjekter i anbud, men det må
 454 også stilles krav og seriøsitetskrav om for eksempel ryddige arbeidsforhold,
 455 tariffavtaler, lærlinger og likestilling.

456 Tjenester som for eksempel kollektivtransporten, er for viktig for innbyggerne til å
 457 overlate til markedet. Når folk i distriktene blir stående igjen på perrongen uten noe
 458 tilbud, eller skoleelever ikke blir hentet av drosjen de venter på, så har politikken
 459 feilet. Infrastrukturen i fylket er for viktig både for innbyggere, miljø og sikkerhet, til at
 460 det kan overlates til markedet. SV ønsker at vi skal kunne ta tilbake oppgaver til
 461 offentlig regi der dette er hensiktsmessig.

462 **Derfor vil SV:**

- 463 • Ta Gråkallbanen tilbake til fylkeskommunalt eierskap og drift i egenregi.
- 464 • Prioritere drift i egenregi fremfor anbud der dette sikrer beredskap,
- 465 fagkompetanse og bedre ressursbruk.
- 466 • Stille krav om maksimalt ett ledd underleverandører og krav om minst 80
- 467 prosent faste ansettelser og tariff i utførende ledd på alle fylkeskommunale
- 468 bygge- og anleggsprosjekter.
- 469 • Stille krav om lærlinger i fylkeskommunale kontrakter der det er relevant,
- 470 for å sikre lære plasser til egne yrkesfagelever.
- 471 • Kun benytte hoteller, restauranter og konferanssteder med tariffavtale
- 472 ved fylkeskommunale møter og arrangementer.

- Gjeninnføre og styrke LO-koordinatorene, og sikre tett samarbeid mellom fylkeskommunen, partene i arbeidslivet og Uropatruljen for å avdekke og utelukke useriøse aktører.
- Dele opp anbud slik at små og mellomstore aktører kan konkurrere om fylkeskommunale oppdrag.
- Innføre et prikkbelastningssystem, der selskaper som overskrider et visst antall prikker blir utestengt fra anbudsrunder og oppdrag i to år
- Kreve at det skal kontraktfestes at avtalen sies opp dersom selskapet nekter sine ansatte tariffavtale når fylkeskommunen leier inn eksternt hjelp
- Sikre at fylkets ansatte samarbeider tett med LO-koordinatorene og andre relevante bransjeorganisasjoner samt Bygge-bransjens uropatrulje for å luke ut og avsløre useriøse entreprenører.

8. Samiske spørsmål

Samene er Norges urfolk, og Trøndelag fylkeskommune har et selvstendig ansvar for å sørge for at den samiske befolkningens rettigheter ivaretas. Å bevare og styrke det sørsamiske språket og de samiske næringene er avgjørende for å utvikle samisk kultur og samfunn i fylket vårt.

Vi skal sikre at alle elever med rett til samisk i videregående opplæring får et fullverdig undervisningstilbud i tråd med lovverket, og vi vil fortsette å styrke de samiske institusjonene i Trøndelag.

SV sier konsekvent nei til storskala vindkraft som raserer trøndersk natur og bryter samiske urfolksrettigheter.

Trøndelag SV vil:

- Legge Sametingets planveileder til grunn for alt regionalt planverk, for å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse
- Arbeide for at det settes inn tiltak for å forebygge og bekjempe hverdagsrasisme og samehets
- Kreve at det søkes konsultasjon med direkte berørte parter eller Sametinget i saker som berører samiske interesser og at samiske interesser blir tatt hensyn til
- Bruke regionale forskningsfond til å støtte mer forskning på samisk ungdoms helse, ved å koble data fra HUNT og SAMINOR
- Bruke regionale utviklingsmidler til å styrke samisk matkultur og tilleggsnæringer i reindrifta, og integrere samisk opplevelsesbasert reiseliv i Trøndelags helhetlige reiselivssatsing
- Styrke formidlingen av samisk historie og kulturforståelse i de videregående skolene, og fremme ung samisk kunst og kultur.
- Arbeide for å sikre reindrifta, ved å trygge beitearealer og reinflytteleier, og unngå arealinngrep som begrenser utviklingsmulighetene til reindriftnæringa

- 514 • Si nei til bygging av vindkraftverk i reinbeiteområder
- 515 • Sørge for at informasjon om tannhelse blir gitt også på sørsamisk
- 516 • Sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv i
- 517 fylket gjennom å ta hensyn til samiske interesser i all planlegging på
- 518 fylkesnivå
- 519 • Løfte samisk matkultur som kulturbærer og basis for verdiskaping
- 520 • Bidra med støtte til utviklingen av samisk opplevelsesbasert reiseliv i
- 521 sørsamiske områder i Trøndelag
- 522 • Fremme dudtie/vætnoe og bidra til prosjekter og tiltak i Trøndelag
- 523 • Jobbe for at det gjennomføres program for å styrke kompetanse og
- 524 nettverk blant samiske kultur- og næringsaktører
- 525 • Legge til rette for at samisk ungdom kan starte bedrifter, gjerne i
- 526 samarbeid med Ungt Entreprenørskap
- 527 • Fremme unge samiske kultur- og kunstuttrykk
- 528 • Gjennom fylkesbiblioteket bidra aktivt til utgivelser av samiskspråklig
- 529 litteratur, spesielt litteratur på sørsamisk
- 530 • Bidra til at sørsamisk språk og litteratur er godt representert og formidles
- 531 bredt i Trøndelag
- 532 • Sikre at alle elever med rett til samisk opplæring i videregående opplæring
- 533 får et fullverdig undervisningstilbud i tråd med vedtatte lover og
- 534 læreplanverk
- 535 • Sikre at samisk innhold og samiske perspektiver blir ivaretatt i
- 536 undervisningen for alle elever i videregående skole
- 537 • Jobbe for bedre tilskuddsordninger fra nasjonalt hold til utvikling av
- 538 læremidler i videregående opplæring i sørsamisk
- 539 • Jobbe for at samiske stedsnavn gjøres synlige og blir brukt i kart og på
- 540 skilt.

541 **9. Natur, klima og areal**

542 **9.1 Ta vare på naturen**

543 Bit-for-bit-nedbygging, fremmede arter og overbelastning truer trøndersk
 544 naturmangfold. SV vil jobbe for å sikre sårbare økosystemer, skjerme verna
 545 vassdrag og stanse tapet av arter fra kyst til fjell.

546 **Derfor vil SV:**

- 547 • Bevare naturmangfoldet som en verdi i seg selv og arbeide for et strengere
- 548 vern av vassdrag, myr og våtmarksområder i Trøndelag.
- 549 • Si nei til vannkraftutbygging i verna vassdrag.
- 550 • Stanse tapet av lokalt artsmangfold og aktivt hindre spredning av introduserte
- 551 arter.
- 552 • Jobbe for insektsvennlig beplantning og bekjempelse av spredning av
- 553 svartelistede arter på fylkeskommunale arealer.

- 554 • Sikre stedegne villakstammer og anadrom fisk gjennom målrettet
555 bekjempelse av pukkellaks og håndheving av det indre og ytre vernet i de
556 nasjonale laksefjordene.
- 557 • Innføre et forpliktende fylkeskommunalt naturbudsjett og arealregnskap med
558 mål om arealnøytralitet, slik at fylkeskommunens egne prosjekter aldri fører til
559 netto tap av natur.

560 **9.2 Areal på naturens premisser**

561 Areal er en begrenset fellesressurs. SV vil bruke fylkeskommunens makt som
562 øverste regionale planmyndighet for å sette klare grenser mot nedbygging av sårbar
563 natur, reinbeiteområder og matjord. Vi skal erstatte ukontrollert arealforbruk med
564 helhetlig, samordnet planlegging.

565 **Derfor vil SV:**

- 566 • Bruke fylkeskommunens innsigelsesrett og planmyndighet til å kreve full stans
567 i nedbyggingen av dyrka og dyrkbar trøndersk matjord.
- 568 • Utarbeide en forpliktende regional plan sammen med kommunene for å
569 stanse hyttefelt i inngrepsfri natur, myr, sårbar fjellnatur og samiske
570 reinbeiteområder, og heller stimulere til fortetting, ombruk og hyttedeling.
- 571 • Si nei til etablering av vindkraft på land i sårbare naturområder,
572 utmarksområder og områder for samisk reindrift.

573 **9.3 Kutte utslipp og bruke ressursene smartere**

574 SV vil kutte utslippene og sikre mer gjenbruk. Fylkeskommunen forvalter en stor
575 bygningsmasse og gjør store innkjøp, derfor har vi gjennom dette en stor mulighet
576 og ansvar for å kutte utslipp og jobbe for gjenbruk av materialer.

577 **Derfor vil SV:**

- 578 • Gjeninnføre miljøsertifisering av Trøndelag fylkeskommune og sette
579 bindende utslippskutt for alle fylkeskommunale virksomheter og bygg.
- 580 • Stille krav om fossil- og utslippsfrie byggeplasser, energieffektive løsninger
581 i fylkeskommunens eksisterende bygningsmasse.
- 582 • Rehabiliterer framfor å bygge nytt der det er mulig.
- 583 • Kreve at alle nye fylkeskommunale bygg har strømprduksjon.
- 584 • Utvide fylkeskommunens system for gjenbruk av byggematerialer til det
585 åpne markedet.
- 586 • Innføre krav om resirkulerte materialer og nullutslippsteknologi i alle fylkets
587 transport-, innkjøps- og driftskontrakter der teknologien finnes.

10. Verdiskaping i hele Trøndelag

SV har tydelige mål for norsk industri og næringsliv, og vi ønsker å hjelpe næringslivet vårt igjennom hele den nødvendige omstillingsprosessen. Vår næringspolitikk er ikke forbeholdt nye grønne næring, men alle som ønsker å bidra i Trøndelag sitt grønne skifte.

For SV er det grønne skifte utgjøre en styrkning av vår konkurransekraft, og vår ambisjon er at det trønderske næringslivet skal levere verdens mest miljøvennlige, robuste og bærekraftige tjenester og produkter til det lokale og internasjonale markedet.

10.1 Grønne arbeidsplasser og industri

Framtidas arbeidsplasser i Trøndelag skal skapes på naturens og fellesskapets premisser. Vi skal foredle våre egne naturressurser lokalt, satse på sirkulære verdikjeder og bruke fylkets forsknings- og utviklingsmidler målrettet mot grønn industriomstilling, -bygging og næringsutvikling. Trøndelag fylkeskommune har også et spesielt ansvar for å stimulere til oppbygging av grønn industri ved selv å etterspørre utslippsfri teknologi og klimavennlige produkter i sine innkjøp.

Derfor vil SV:

- Styrke Regionale forskningsfond (RFF Trøndelag) og innrette midlene strategisk mot grønn industriomstilling, bioøkonomi og sirkulære verdikjeder.
- Sikre at fremtidig mineralvirksomhet i Trøndelag underlegges de strengeste miljø- og oppryddingskrav, respekterer urfolksrettigheter fullt ut, og at verdiskapingen forblir i lokalsamfunnene.
- Bruke den fylkeskommunale rollen som samfunnsutvikler til å koble videregående opplæring direkte opp mot etablering av ny, grønn industri og næring.
- Velge nullutslippsløsninger ved anskaffelse av nye busser, ferger og hurtigbåter når det er mulig
- Innføre en KI-satsing som koordinerer næringslivet og offentlig sektor sin innsats i bruk av kunstig intelligens (KI) med mål om digital suverenitet, sterkere konkurransekraft og en mer effektiv omstilling i Trøndelag.

10.2 Landbruk, skogbruk og lokalmat

Trøndelag er landets viktigste matregion. Beredskap, levende distrikter og kulturlandskap er avhengig av at bonden har en inntekt å leve av, og at skogen forvaltes langsiktig som karbonlager og råvare. Fylkeskommunen skal bruke sin innkjøpsmakt til å garantere et marked for trøndersk mat.

625 **Derfor vil SV:**

- 626 • Dele opp fylkeskommunens innkjøpsavtaler for mat og servering slik at
- 627 lokale bønder, samvirker og småskalaprodusenter kan levere til
- 628 videregående skoler og fylkeskommunale kantiner.
- 629 • Sette krav om at fylkeskommunens egne virksomheter prioriterer norsk,
- 630 økologisk og lokalprodusert mat.
- 631 • Føre en streng regional jordvernpraksis for å sikre matjordarealene for
- 632 framtidige generasjoner.
- 633 • Stimulere til et aktivt og bærekraftig skogbruk som fremmer karbonlagring,
- 634 øker innslaget av løvtrær, bevarer gammelskog og tar i bruk varierte
- 635 hogstformer.
- 636 • Sørge for at vedlikehold fører til at flere fylkesveger oppklassifiseres, slik
- 637 at skogdriftsnæringen kan kutte sine utslipp og drive mer bærekraftig.
- 638 • Arbeide regionalt for økt skogvern opp mot 10 prosent av den produktive
- 639 skogen i Trøndelag.
- 640 • Støtte tiltak for klimatilpasning, og drenering av trøndersk matjord gjennom
- 641 fylkets forsknings- og utviklingsmidler.

642 Trøndelag er landets viktigste landbruksregion. I dag legges det ned alt for mange
643 gårdsbruk, SV vil sikre at det skal bli mer attraktivt å drive med landbruk. Den
644 Trønderske bonden skal kunne leve et normalt liv, og drive sin næring på en fornuftig
645 og økonomisk bærekraftig måte. Staten må sikre at dette blir mulig, derfor vil SV
646 kreve dette i jordbruksoppgjøret:

- 647 • Sikre et tallgrunnlag til bruk i jordbruksoppgjørene med avkastning på all
- 648 egenkapital, et årsverk i jordbruket på 1700 timer og uten
- 649 normeringsfaktor.
- 650 • Sikre at inntektsgapet mellom bonden og gjennomsnittet i befolkningen er
- 651 tettes.
- 652 • vrir tilskuddene og de statlige overføringene fra husdyrtilskudd over på
- 653 areal og beiteressurser
- 654 • fortsetter styrkingen av velferdsordningene i landbruket knyttet til ferie og
- 655 fritid, sykdom, pensjon og svangerskap.

656 **10.3 Havet som matfat og arbeidsplass**

657 Kysten og fjordene våre er fellesskapets eiendom. Trøndelag fylkeskommune er
658 tildelings- og samordningsmyndighet for akvakultur. Den makten skal vi bruke til å
659 stanse miljøødeleggelser, sikre fiskevelferden og presse fram lukkede anlegg.

660 **Derfor vil SV:**

- Bruke fylkeskommunens konsesjonsmyndighet til å stanse nye oppdrettstillatelser i åpne merder, og prioritere lukkede eller utslippsfrie anlegg ved fornying, endring og utvidelse.
- Si et klart nei til kommersielt oppdrett av torsk i trønderske fjorder av hensyn til kysttorskbestanden og smitterisiko.
- Sikre helhetlige, interkommunale kystsoneplaner som setter absolutte grenser for oppdrett i sårbare terskelfjorder, og skjermer gytefelt og tradisjonelt kystfiske mot arealbeslag.
- Stille krav om lærlingplasser, faste ansettelser og ordnede lønns- og arbeidsvilkår ved behandling av fylkeskommunale akvakulturtillatelser.
- Tilpasse fag- og opplæringstilbudet innen blå fag i videregående skole til lukket teknologi, biosikkerhet og strenge dyrevelferdskrav.
- Bruke fylkets virkemidler til å støtte og utvikle bærekraftig fiskefôr basert på lokale råvarer, tang, tare og mikroalger.

10.4 Kraft til arbeidsplasser og omstilling

Krafta vår tilhører fellesskapet og må forvaltes for å trygge arbeidsplasser og kutte utslipp – ikke sløses bort på spekulasjon. Vi må prioritere strengt hva Trøndelags kraftoverskudd skal gå til.

Derfor vil SV:

- Bruke den regionale energiplanen til å prioritere nettkapasitet og krafttildeling til samfunnskritisk industri, næringsliv og lokale arbeidsplasser.
- Si nei til produksjon av kryptovaluta i Trøndelag.
- Si nei til ny, storskala vindkraft på land i urørt natur og samiske reinbeiteområder.
- Gjennomføre en forpliktende plan for energieffektivisering, energistyring og solenergi på alle fylkeskommunale formålsbygg og videregående skoler.
- Bruke regionale forsknings- og utviklingsmidler til å støtte prosjekter for lokal energilagring, smartere nettutnyttelse og industriell gjenbruk av spillvarme.
- Etablere pilotprosjekter for lokale energisamvirker der fylkeskommunale bygg deler overskuddsstrøm fra solceller direkte med lokalt næringsliv og nabobygg.

10.5 Reiseliv som bygger lokalsamfunn

Trøndelag skal ikke drive rovdrift på egen natur gjennom masseturisme. Vi skal bygge et bærekraftig helårsreiseliv forankret i trøndersk kulturarv, matkultur og naturverdier.

699 **Derfor vil SV:**

- 700 • Støtte utviklingen av reiselivsnæringen som er basert på bærekraftige
701 natur- og helårsopplevelser.
- 702 • Støtte naturbaserte opplevelser, formidling av lokal matkultur og
703 opprusting av historiske ferdsels- og pilegrimsleder gjennom fylket.
- 704 • Stille krav om seriøse arbeidsforhold og hensyn til sårbar natur som vilkår
705 for fylkeskommunal reiselivsstøtte.

706 **11. Styling og økonomi**

707 Fylkeskommunens økonomi er ikke et mål i seg selv, men et verktøy for å sikre gode
708 videregående skoler, trygge fylkesveier, et tilgjengelig kollektivtilbud og felles
709 velferdstjenester. God og ansvarlig styling handler om å investere i Trøndelags
710 framtid og skape trygghet for innbyggerne, ikke om å spare seg til fant på bekostning
711 av dagens unge.

712 SV mener at det i denne perioden har blitt lagt en altfor stram sparelinje. Gjennom
713 urealistisk høye krav til disposisjonsfond, høye krav om overskudd og en unødvendig
714 aggressiv nedbetaling av lån, låses fellesskapets midler opp samtidig som bussruter
715 legges ned og det kuttes i skolebudsjettet. SV vil heller føre en forutsigbar og
716 offensiv økonomisk politikk som setter velferd og tjenester først.

717 **Derfor vil SV:**

- 718 • Justere målene for gjeldsgrad og disposisjonsfond slik at de ligger
719 nærmere KS sine anbefalte nivåer, og bruke det økte økonomiske
720 handlingsrommet på velferd og tjenester.
- 721 • Reversere vedtatte kutt i budsjettet for videregående skole frem mot 2030.
- 722 • Kutte kraftig i fylkeskommunens bruk av eksterne konsulenter og
723 fordyrende anbudsledd ved å satse på egenregi og faste ansatte.